

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA
u kategoriji
LATINSKI JEZIK
za
KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28

II. Zadatci:

	12

Ukupni broj bodova:

	40

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

23. veljače 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Gaius Iulius Caesar, Commentarii de bello civili, III, 59

Cezar saznaje za nečasne radnje dvojice Allobrožana u koje je imao najveće povjerenje.

Erant apud Caesarem in equitum numero Allobroges duo fratres, Raucillus et Egus, Adbucilli¹ filii, qui principatum in civitate multis annis obtinuerat, singulari virtute homines, quorum opera Caesar² omnibus Gallicis bellis optima fortissimaque erat usus.² His domi ob has causas amplissimos magistratus mandaverat atque eos³ extra ordinem⁴ in senatum⁵ legendos curaverat³ agrosque in Gallia ex hostibus captos praemiaque rei pecuniariae⁶ magna tribuerat locupletesque ex egentibus fecerat. Hi propter virtutem non solum apud Caesarem in honore erant, sed etiam apud exercitum cari habebantur; sed freti amicitia Caesaris et stulta ac barbara arrogantia elati⁷ despiciebant suos stipendiumque equitum fraudabant⁸ et praedam omnem domum averteabant.⁹ Quibus illi rebus permoti universi¹⁰ Caesarem adierunt palamque de eorum¹¹ iniuriis sunt questi et ad cetera addiderunt falsum ab his equitum numerum deferri,¹² quorum stipendium averterent.¹³

KOMENTAR:

¹ **Raucillus, Egus, Adbucillus** – Raucil, Eg, Adbucil

² **quorum... erat usus** = quorum opera Caesari optima fortissimaque fuerat; **opera** – pomoć

³ **eos... legendos curaverat** = curaverat ut legerentur

⁴ **extra ordinem** – mimo reda

⁵ **in senatum** – sc. Allobrogum

⁶ **rei pecuniariae** = pecuniaria

⁷ **elati** – efferro (ponijeti)

⁸ **fraudo** – prisvajati

⁹ **averto** – preusmjeravati

¹⁰ **quibus... universi** – POREDAJ: quibus rebus permoti illi (sc. equites) universi

¹¹ **eorum** – sc. fratrum

¹² **falsum... deferri** – POREDAJ: falsum numerum equitum ab his (sc. fratribus) deferri; **defero** – prijavljivati

¹³ **quorum stipendium averterent** = ut eorum (sc. equitum) stipendium averterent

PRIJEVOD:

	maks. 28

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. ZADATCI

1. Kako glasi vokativ imenice **filius**?

- A fili
- B filio
- C filius

2. Kako glasi hrvatski prijevod oblika **addemus**?

- A dodajmo
- B dodajemo
- C dodat ćemo

3. Kako glasi latinski prijevod oblika **budu se potužili**?

- A querentur
- B questi erunt
- C questi sint

4. Koju službu u navedenoj rečenici ima podcrtana riječ?

Praedam omnem domum avertabant.

- A imenskog atributa
- B izravnog objekta
- C priložne oznake

5. Koji se ablativ nalazi u sintagmi **singulari virtute homines** (v. tekst)?

- A ablativ obzira
- B ablativ svojstva
- C ablativ uzroka

6. Kako bi glasila navedena rečenica kad bi postala zavisna od glavnoga glagola **scimus**?

Erant apud Caesarem in equitum numero Allobroges duo fratres, Raucillus et Egus.

- A Scimus fuisse apud Caesarem in equitum numero Allobroges duo fratres, Raucillum et Egum.
- B Scimus esse apud Caesarem in equitum numero Allobroges duo fratres, Raucillum et Egum.
- C Scimus fuisse apud Caesarem in equitum numero Allobroges duo fratres, Raucillus et Egus.

7. Tko od navedenih autora nije bio Cezarov suvremenik?

- A Lukrecije
- B Petronije
- C Salustije

8. Koliko je knjiga »Galskoga rata« napisao sâm Cezar?

- A četiri
- B sedam
- C deset

9. Tko je autor posljednje knjige »Galskoga rata«?
- A Hidacije
B Hilarije
C Hircije
10. Kada se odvija radnja »Građanskoga rata«?
- A prije Cezarova pohoda u Galiji
B tijekom Cezarova pohoda u Galiji
C poslije Cezarova pohoda u Galiji
11. Kako se naziva unakrsni poredak riječi kojim se pojedine riječi u rečenici ističu položajem (usp. *freti amicitia... arrogantia elati*)?
- A hendiadion
B hijat
C hijazam
12. Kako se naziva superlativ kojim se neko svojstvo ističe u vrlo velikom stupnju bez ikakva stvarna uspoređivanja (usp. *opera... optima fortissimaque*)?
- A augmentativ
B elativ
C korelativ

	maks. 12

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Erant apud Caesarem in equitum numero	Bila su kod Cezara među konjanicima	1
Allobroges duo fratres, Raucillus et Egus, Adbucilli filii,	dva brata Alobrožanina, Raucil i Eg, sinovi Adbucila,	1
qui principatum... obtinuerat	koji bijaše držao (je držao) prvo mjesto	1
in civitate multis annis,	u državi mnogo godina,	1
singulari virtute homines,	ljudi iznimne vrline,	1
quorum opera Caesar... erat usus	čija pomoć Cezaru bijaše bila (je bila)	1
optima fortissimaque omnibus Gallicis bellis.	vrlo dobra i snažna u svim galskim ratovima.	1
His domi ob has causas	Njima kod kuće zbog tih razloga	1
amplissimos magistratus mandaverat	bijaše povjerio (povjerio je) najviše (vrlo visoke) službe	1
atque... curaverat	i bijaše se pobrinuo (pobrinuo se)	1
eos extra ordinem in senatum legendos	da mimo reda budu birani u vijeće (senat)	1
agrosque in Gallia... tribuerat	i bijaše [im] dodijelio (dodijelio je) u Galiji zemlje	1
ex hostibus captos praemiaque rei pecuniariae magna	otete od neprijatelja i velike novčane nagrade	1
locupletesque ex egentibus fecerat.	te [ih] od siromaha bijaše učinio (učinio je) bogatašima.	1
Hi propter virtutem... in honore erant	Oni su zbog vrline bili cijenjeni (na časti)	1
non solum apud Caesarem,	ne samo kod Cezara	1
sed etiam apud exercitum cari habebantur;	nego su i kod vojske bili smatrani dragima (uglednima).	1
sed freti amicitia Caesaris	Ali, uzdajući se u Cezarovo prijateljstvo	1
et stulta ac barbara arrogantia elati	i poneseni ludom [i] barbarskom obješću,	1
despiciebant suos	počeli su prezirati (prezirali su) svoje [vojnike]	1
stipendiumque equitum fraudabant	i prisvajati (prisvajali su) plaću konjanika	1
et praedam omnem domum avertabant.	i sav plijen preusmjeravati (preusmjeravali su) [svojoj] kući.	1
Quibus... rebus permoti	Rasršeni tim postupcima	1
illi... universi Caesarem adierunt	oni su zajedno (svi) pošli (obratili se) Cezaru	1
palamque de eorum iniuriis sunt questi.	i otvoreno (izravno) [mu] se potužili na njihove nepravde	1
et ad cetera addiderunt	te su uz ostalo dodali	1
falsum ab his equitum numerum deferri,	da oni prijavljuju lažan broj konjanika	1
quorum stipendium averterent.	kako bi prisvojili njihovu plaću.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. A	1
2. C	1
3. B	1
4. C	1
5. B	1
6. A	1
7. B	1
8. B	1
9. C	1
10. C	1
11. C	1
12. B	1

Zadatci: 12

Ukupno: 40